

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/160/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116226306
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2019:7116226306.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou sudkyňou v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: B. X., nar. X.X.XXXX a T. X., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, deti rodičov: matka D. X., nar. XX.X.XXXX, bytom M. X, O., zastúpená JUDr. Marián Jusko, advokát so sídlom Račí potok 3, Košice a otec P. X., nar. X.X.XXXX, bytom M. X, O., zastúpený JUDr. Zuzana Semanová, Advokátska kancelária so sídlom Košice, Garbiarska 5, v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu takto

rozhodol:

I. Konanie o zverenie maloletých detí z a s t a v u j e.

II. Otec je p o v i n ť prispievať na výživu mal. B. X., nar. X.X.XXXX sumou 300 Eur mesačne a T. X., nar. XX.X.XXXX sumou 200 Eur mesačne od 9.11.2016 do 28.3.2018.

III. D I ť n é v ý ž i v n é na mal. B. X., nar. X.X.XXXX za obdobie od 9.11.2016 do 28.3.2018 vo výške 3943,76 Eur povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 100 Eur pod následkom straty výhody splátok s tým, že splatnosť prvej splátky je po právoplatnosti rozsudku.

IV. D I ť n é v ý ž i v n é na mal. T. X., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 9.11.2016 do 28.3.2018 vo výške 2.210,20 Eur povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach po 100 Eur pod následkom straty výhody splátok s tým, že splatnosť prvej splátky je po právoplatnosti rozsudku.

V. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Matka návrhom doručeným súdu dňa 9.11.2016 sa domáhala nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol otec zaviazaný prispievať na výživu mal. B. X., nar. X.X.XXXX sumou 450 Eur mesačne a T. X., nar. XX.X.XXXX sumou 350 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

2. Na Okresnom súde Košice I je vedené konanie o rozvod manželstva rodičov mal. detí pod sp. zn. 18P/17/2016. Konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené. Matka žiadala v prípade rozvodu manželstva zveriť mal. deti do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na výživu mal. B. X., nar. X.X.XXXX sumou 450 Eur mesačne a na mal. T. X., nar. XX.X.XXXX sumou 350 Eur mesačne.

3. V návrhu uviedla, že otec o jej osobu ani o deti sa nezaujíma, prispieval na výživu detí tak, že finančné prostriedky poukazoval na svoj bankový účet, ku ktorému nemá dispozičné právo. Od mesiaca marec 2016 však otec prestal poukazovať peniaze na účet, resp. platí len úhrady za užívanie bytu a na výživu detí neprispieva žiadnym iným spôsobom. Nereaguje na SMS správy, nedvíha telefón.

4. Okresný súd Košice I uznesením sp. zn. 11P/160/2016 zo dňa 6.12.2016 nariadil neodkladné opatrenie a zaviazal otca prispievať na výživu mal. B. sumou 40 Eur mesačne a na výživu mal. T. sumou 40 Eur mesačne.

5. Proti uzneseniu matka podala odvolanie.

6. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 8CoP/97/2017 zo dňa 31.3.2017 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie.

7. Uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach nadobudlo právoplatnosť dňa 21.4.2017.

8. Okresný súd Košice I uznesením začal konanie bez návrhu o úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu.

9. Otec sa k podanému návrhu vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 25.1.2018. S návrhom matky nesúhlasil a navrhol, aby súd určil primerané výživné na mal. B. a mal. T., ktoré by zodpovedalo nielen skutočným odôvodneným potrebám maloletých detí ale aj schopnostiam a možnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča a to pri reálnom zohľadnení jeho základných životných potrieb, na ktoré poukázal.

10. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletých detí písomným podaním zo dňa 16.5.2017 navrhol určiť výživné zo strany otca na maloleté deti primerane ich veku a odôvodneným potrebám s prihliadnutím na príjmové a majetkové pomery na strane otca, nakoľko takáto právna úprava zohľadňuje najlepší záujem oboch maloletých detí.

11. Otec pracuje v spoločnosti Arcesse Slovensko s.r.o. Bratislava s priemerným čistým mesačným príjmom podľa jej vedomostí približne 1.800 Eur.

12. Matka pracuje v spoločnosti Interreal s.r.o. Košice s priemerným mesačným príjmom cca 320 Eur.

13. Matka vyčíslila výdavky v návrhu na rozvod manželstva, ktoré sú nasledovné: mal. B. strava 100 Eur, výtvarná 30 Eur mesačne, hygienické kozmetické potreby, oblečenie 100 Eur mesačne, cestovné 20 Eur mesačne, streľba 10 Eur mesačne, mobilný telefón 20 Eur mesačne, škola 20 Eur mesačne, tanec - topánky, šaty, štartovné 30 Eur mesačne.

14. Výdavky na mal. T. : strava 100 Eur mesačne, hygienické kozmetické potreby, oblečenie 80 Eur mesačne, cestovné 20 Eur mesačne, gitara 20 Eur mesačne, mobilný telefón 14 Eur mesačne, škola 20 Eur mesačne.

15. Matka okrem toho má výdavky v súvislosti so starostlivosťou už plnoletého Matúša ako i plnoletú dcéru, ktorá s nimi žije v spoločnej domácnosti.

16. Okrem týchto výdavkov má ďalšie mesačné jednorázové výdavky a to internet 20 Eur mesačne, nájom 150 Eur mesačne, pretože bývajú v byte otca, ktorý takisto prispieva na náklady. Náklady na pohonné hmoty 150 Eur mesačne, vreckové podľa potreby detí, škola v prírode, prípadne lyžiarske kurzy, hudobné nástroje, každoročná dovolenka.

17. Matka má za to, že zo správania otca vyplýva, že nie je ochotný prispievať na výživu detí práve z dôvodu, že podala návrh na rozvod manželstva, čím ju chce potrestať. Za danej situácie existuje dôvodnosť tohto návrhu, aby otec v nevyhnutnej miere platil výživné na mal. deti až do doby rozhodnutia vo veci samej.

18. Otec uviedol, že požiadavky matky na výšku výživného pre maloleté deti sú nadsadené, nereálne a neprimerané s ohľadom na vek a potreby detí. Matka nepreukázala výdavky na maloleté deti, teda opodstatnenosť a realnosť ňou požadovanej výšky výživného. Navyiac nie je v schopnostiach a možnostiach otca pri zachovaní jeho základných životných potrieb, ako strava, odpočinok, hygiena,

platiť tak vysoké výživné ako požaduje matka. Podľa otca matka nepreukázala žiadne relevantné doklady ohľadne svojich tvrdení o výdavkoch na maloleté deti ako Základná umelecká škola pre mal. B.. Výdavky na streľbu oblečenie a hygiena, cestovné lístky, doklad o zakúpení okuliarov a pod.. Zakúpenie mesačného lístka obom maloletým deťom by bolo určite ekonomickejšie ako kupovať lístky jednotlivo, keďže deti údajne nenavštevujú zariadenia spoločného stravovania a matka deťom varí každý deň doma, nie je možné vykazovať výdavok na stravu mesačne po 100 Eur aj z hľadiska, že otec dlhodobo trvalým príkazom zo svojho účtu hradí maloletým deťom obedy v škole mesačne vo výške 42 Eur. Matka nevedela špecifikovať výšku výdavkov samostatne na seba a samostatne na obe maloleté deti. Okrem iného matka neuviedla ani špecifikáciu na dospelé deti P. a L.. Matka tvrdí, že jej príjem je mesačne iba 320 prípadne 350 Eur plus rodinné prídavky. Zabudla uviesť príjem mesačne vo výške 80 Eur ako výživné na mal. B. a T.. Matka má tak v skutočnosti čistý príjem vo výške 520 Eur, ktorá sa skoro vyrovná čistej priemernej mzde otca.

19. Priemerná čistá mesačná mzda otca dosahovala za rok 2016 580 Eur a za rok 2017 565 Eur. Okrem mzdy dostáva otec diéty (pohyblivú zložku vo výške 45 až 52 Eur na deň za každý odpracovaný deň v závislosti od turnusov. Diéty so mzdou spolu v priemere 500 predstavujú 1.600 Eur mesačne ale to iba v prípade keď pracuje súvisle 10 mesiacov v roku a dva mesiace v roku nepracuje. Mzda je peňažné plnenie zamestnávateľa zamestnancovi za odvedenú prácu, za mzdu sa nepovažuje najmä náhrada mzdy, odstupné, odchodné, cestovné náhrady akými sú napríklad diéty v zmysle Zákona o cestovných náhradách v platnom znení. Diéty preto otec nepovažuje za mzdu. Otec mesačné výdavky špecifikoval nasledovne: 280 - 300 Eur náklady spojené s bývaním matky a detí SIPO, 42 Eur obedy mal. T. Y. B., 80 Eur výživné mal. T. Y. B., 50 Eur mobil otec, 30 Eur drogéria a ošatenie, 1.000 - 1.200 Eur strava (raňajky 10 Eur, obedy 15 Eur, večere 15 Eur), 180 -205 Eur hygiena, bývanie otca v Košiciach Hotel ubytovňa, regenerácia napr. sauna, hotely počas pracovných ciest, nedoplatky 1x za rok, daň za byt 1x za rok, úhrada škôd, úhrada tacha, úhrada pokút. Otec je výlučným vlastníkom bytu, v ktorom býva jeho rodina a všetky poplatky a nedoplatky s tým spojené hradí on, hoci ich nespôsobil. Manželka mu vstup do vlastného bytu neumožňuje. Starý nedoplatok za platenie služieb spojený s bývaním v byte svojej rodiny otec uhradil vo výške 700 Eur a takýto nedoplatok za rok 2016 otec uhradil vo výške 237,71 Eur, nedoplatok za odpad 150 Eur. Pravidelné výdavky otca teda predstavujú minimálne 1.600 Eur. Otec má počinajú zdravotné problémy súvisiace s jeho výkonom práce po dlhé roky, akým je neustále sedenie v kamióne počas 10 - ich mesiacov v roku. Matka po dlhé roky manželstva nepracovala, do roboty nastúpila prvýkrát až keď mala 40 rokov po tom čo jej otec vravel, aby sa aj ona zamestнала, pretože túto robotu už nevládze vykonávať a chcel byť viac doma. Je jednoznačné, že nie je v schopnostiach a možnostiach otca pri zachovaní jeho základných životných potrieb ako aj strava, ubytovanie a hygiena platiť tak vysoké výživné ako požaduje matka. V ďalšom matka mala možnosť dispozície so všetkými finančnými prostriedkami na účte kam otec posielala finančné prostriedky za celé roky a to do 30.6.2016.

20. Matka vo svojej výpovedi upresnila, že podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému súd následne vyhovel a zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí sumou 40 Eur mesačne. Následne začalo konanie bez návrhu. Z uvedeného dôvodu, preto žiada zvýšiť výživné odo dňa podania návrhu na rozvod, t.j. od 4.2.2016. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala v novembri 2016 a výživné žiada od februára 2016 a to z dôvodu, že otec jej zakázal prístup k účtu, nepodieľal sa na výžive maloletých detí ani na domácnosti. Otec detí zakázal čerpať peniaze z účtu, ktorý bol na jeho meno a od času keď podala návrh na rozvod manželstva t.j. od februára 2016. Okrem výdavkov na maloleté deti, ktoré už boli uvedené v návrhu. V ďalšom uviedla, že dňom 1.9.2017 nastúpila mal. B. do 1. ročníka gymnázia a mala zvýšené náklady spojené s nástupom do Gymnázia. Matka zaplatila ZRPŠ 20 Eur a zabezpečenie školských potrieb, pomôcok, učebníc, dokumentov. Tieto výdaje činili 50 Eur.

21. Matka je zamestnaná s príjmom vo výške asi 320 Eur mesačne. Okrem výživného od otca na maloleté deti 80 Eur mesačne a prídavkov na dve maloleté deti zabezpečuje starostlivosť o plnoletého P.. Výdavky má v súvislosti s pohonnými hmotami keďže sprevádza mal. T. na tanečné súťaže. Navštevujú aj starých rodičov. Matka okrem toho zabezpečuje starostlivosť o plnoletého P. X., ktorý je študentom konzervatória a bol v maturitnom ročníku. Okrem toho má dcéru L. W., nar. XX.X.XXXX, ktorá zo zdravotných dôvodov maturovala v septembri 2016, v štúdiu nepokračuje, je evidovaná na úrade práce. Okrem výdavkov, ktoré uviedla navyš zaplatila výdaje so stužkovou slávnosťou 300 Eur, oblek 100 Eur. Plnoletý P. si uplatnil osobitným návrhom určenie výživného. Matka potvrdila, že otec na výživu maloletých detí okrem výživného, ktoré bolo určené v neodkladnom opatrení neprispieva a takisto

neprispeľ ani na dcéru L. ani na P., nehovoriac o sviatkoch, narodeninách, meninách deťom nepošle k sviatku ani pozdrav SMS, správu.

22. Matka uviedla, že otec platí náklady spojené s bývaním vo výške 270 - 300 Eur.

23. Matka v priebehu konania predložila listinné dôkazy preukazujúce výdavky na domácnosť ako i výdavky na maloleté deti.

24. Otec v priebehu konania predložil listinné dôkazy ohľadne jeho príjmu a výdavkov.

25. Otec v priebehu konania namietal výdaje matky v každom podaní, ktoré bolo súdu doručené.

26. Z pripojeného oznámenia zamestnávateľa otca bolo preukázané, že jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od 8/2016 do 7/2017 predstavoval 572,40 Eur, za obdobie 1/2016 do 12/2016 vo výške 579,98 Eur, za obdobie 1/2017 do 12/2017 vo výške 565,04 Eur netto, za obdobie 3/2018 do 8/2018 vo výške 644,53 Eur netto.

27. Z pripojeného oznámenia doručeného zamestnávateľom matky bolo zistené, že jej priemerný mesačný príjem za obdobie 1/2016 do 2/2018 bol vo výške 362,49 Eur netto, za obdobie 1/2016 do 12/2016 vo výške 340 Eur netto, za obdobie 1/2017 do 12/2017 vo výške 375 Eur netto, za obdobie 1/2018 do 2/2018 vo výške 403,18 Eur netto.

28. Okresný súd Košice I vo veci rozvodu manželstva vedené pod sp. zn. 18P/17/2016 rozsudkom zo dňa 25.1.2018 rozviedol manželstvo rodičov maloletých detí, pre čas po rozvode zveril maloleté deti B. X., nar. X.X.XXXX a T. X., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu mal. B. sumou 300 Eur mesačne a na výživu mal. T. sumou 200 Eur mesačne.

29. Proti rozsudku podal otec odvolanie.

30. Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 8CoP/169/2018 zo dňa 31.10.2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného pre mal. B. v sume 300 Eur mesačne a mal. T. v sume 200 Eur mesačne. Odvolanie proti výroku o rozvode manželstva odmietol.

31. Rozsudok vo výroku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 28.3.2018.

32. Podľa ust. § 36 ods. 1,2 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Ak manželstvo, z ktorého pochádzajú maloleté deti, zaniklo smrťou alebo vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, môže súd na návrh upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami zomrelého manžela alebo manžela, ktorý bol vyhlásený za mŕtveho. Ustanovenie § 25 sa použije primerane.

33. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

34. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upravi rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

35. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

36. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

37. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

38. V priebehu konania nadobudol rozsudok o rozvoде manželstva právoplatnosť dňa 28.3.2018. Z uvedeného dôvodu predmetom konania ostalo určenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom za obdobie od 9.11.2016 do 28.3.2018. Konanie v časti o zverenie maloletých detí súd zastavil z dôvodu, že v konaní o rozvoде manželstva nadobudol výrok o rozvoде manželstva ako i o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky právoplatnosť.

39. Súd určil vyživovaciu povinnosť otcovi od 9.11.2016. Napriek tomu, že matka žiadala o určenie vyživovacej povinnosti od 4.2.2016 (t.j. od podania návrhu na rozvod manželstva) s poukazom na ust. § 77 ods. 1, veta druhá Zákona o rodine. V zmysle uvedeného ustanovenia matka neuviedla dôvody hodné osobitného zreteľa, aby mohol určiť vyživovaciu povinnosť od 4.2.2016. Skutočnosti uvádzané matkou, že otec jej zamedzil prístup k účtu, z ktorého mohla čerpať finančné prostriedky na výživu maloletých detí, bol by dôvodom na podanie návrhu vo veci úpravy rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu ihneď pokiaľ jej finančné prostriedky nestačili na pokrytie životných potrieb maloletých detí. Bolo teda povinnosťou matky takýto návrh vo veci samej, prípadne návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podať ihneď po zistení, že nemá finančné prostriedky na výživu maloletých detí a otec jej nijakým spôsobom na výživu maloletých detí neprispieva. Z uvedeného dôvodu teda súd určoval výživné zo strany otca voči maloletým deťom od podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, t.j. od 9.11.2016 do právoplatnosti rozsudku vo výroku o rozvoде manželstva, t.j. do 28.3.2018. Vzhľadom k tomu, že ide o beznávrhové konanie, súd v tejto časti preto návrh matky považoval za nedôvodný a preto mu nevyhovel.

40. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicke najslabšej skupine osôb v spoločnosti deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ tu tiež rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovanie výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený

rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

41. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pri stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa a to určenie jeho miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú v tomto prípade jeho zárobky, sú jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

42. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery.

43. Z citovaných zákonných ustanovení ako aj vyššie uvedeného vyplýva, že možnosti a schopnosti rodičov sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa rozhodujúcimi hľadiskami pre určenie výživného.

44. Zo zákonných ustanovení citovaných v rozsudku týkajúcich sa určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je preto potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako sú šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne, ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie dieťaťa, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, ktorú nie je potrebné osobitne dokazovať. Dokazovať je potrebné len nadštandardné výdavky, resp. potreby dieťaťa, ktoré vybočujú z rámca potrieb iných detí v rovnakom veku. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných, rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti. Vychádzajúc z uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom.

45. Súd dôsledným zisťovaním pomerov pri určení vyživovacej povinnosti dospel k záveru, že výživné vo výške 300 Eur mesačne na mal. B. a 200 Eur mesačne na mal. T. je primerané. Pri určovaní výšky výživného vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z odôvodnených potrieb maloletých detí, pričom prihliadal na počet vyživovacích povinností na strane matky ako i na strane otca, na osobnú starostlivosť matky o maloleté deti a dospel k presvedčeniu, že takto upravené výživné je primerané a otec ním môže prispievať na výživu detí bez ohrozenia svojich potrieb a domácnosti. Maloleté deti sú školopovinné. Vzhľadom na túto skutočnosť má matka náklady spojené s ich výchovou, výživou, ošatením, záujmovou činnosťou. Ďalej súd zohľadnil, že obaja rodičia sú zamestnaní. Pri určení vyživovacej povinnosti a jej výšky prihliadol i na rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 18P/17/2016, ktorým bola určená vyživovacia povinnosť na mal. B. v sume 300 Eur mesačne a T. sumou 200 Eur mesačne, pričom dokazovaním nezistil iné skutkové okolnosti než boli zistené v priebehu konania o rozvod. Vo vzťahu k námietkam otca pri vychádzaní jeho príjmu, do ktorých zahrnul aj poskytované diéty uvádza, že na účely zisťovania príjmu osoby povinnej sa prihliada na celkové majetkové pomery tejto osoby a vychádza sa nielen z jeho dosahovaného zárobku ale i iného príjmu. Z uvedeného vyplýva, že pri výške výživného prihliadal aj na plnenia poskytované zamestnávateľom otcovi, pretože cestovné náhrady tvoria podstatnú zložku príjmu otca. Preto jeho priemerný mesačný príjem, z ktorého bolo potrebné pri určení vyživovacej povinnosti vychádzať je súčet jeho priemerného mesačného zárobku a mesačne vyplácaných cestovných náhrad z dôvodu, že takúto výšku finančných prostriedkov má otec k dispozícii na uspokojovania svojich potrieb a potrieb svojej rodiny. Napokon uvedené skutočnosti vyplývajú aj z predložených listinných dôkazov, z ktorých vyplýva v akej výške zamestnávateľ vyplácal otcovi celkový príjem.

46. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,4,5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Aj pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Prihliada na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Odôvodnené potreby maloletých detí sú nesporne vysoké, pričom na ich uspokojovanie sa majú podieľať obidvaja rodičia primerane svojim možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Rodičom je uložená povinnosť plniť ich zákonnú povinnosť, pričom základ vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom je zakotvený v rámci výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti podľa § 28 ods. 1, písm. a) Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a takisto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča a dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť zo všetkých dostupných objektívnych hľadísk a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodiča je potrebné vychádzať nielen z jeho vykazovaného príjmu, ale z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku, ktorého prejavom môže byť aj nákladný spôsob života indikujúci ďalšie nedoložené príjmy. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného súd prihliadol i na to, ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu. Z povahy výživného a z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť je možné plniť rôznou formou, vyplýva že plnenie vyživovacej povinnosti nie je možné kvantifikovať úplne presnou peňažnou sumou, vždy pôjde o viac či menej približný odhad, pričom úlohou súdu je autoritatívne nastaviť zákonné a čo najviac spravodlivé riešenie.

47. Súd v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, dôsledne zohľadnil obidve základné hľadiská pre určenie výživného, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného na jednej strane a schopnosti a možnosti povinného na strane druhej, pretože obidve hľadiská spolu veľmi úzko súvisia a vzájomne sa podmieňujú, a preto ich nemožno vykladať jedno bez druhého, alebo izolovane sa zamerať na jednotlivé

skutočnosti tvoriace súčasť iba jedného z týchto kritérií. Vychádzajúc zo zákonného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúcich zásad dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 300 Eur mesačne na mal. B. a 200 Eur mesačne na mal. T. je primerané.

48. Podľa ust. § 232 ods. 2,3 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

49. Vzhľadom na určenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom vzniklo dlžné výživné za obdobie od 9.11.2016 do 28.3.2018.

50. Dlžné výživné na mal. B. bolo vypočítané nasledovne: obdobie od 9.11.2016 do 28.3.2018 výživné vo výške 300 Eur mesačne, alikvotná časť za mesiac november 2016 $300 \text{ Eur} : 30 \text{ dní} = 10 \text{ Eur/den}$ x 21 dní, spolu 210 Eur, mesiac december 2016 = 1 mesiac x 300 Eur = 300 Eur, 1/2017 do 12/2017 = 12 mesiacov x 300 Eur, spolu 3.600 Eur, 1/2018 do 2/2018 = 2 mesiace x 300 Eur = 600 Eur, alikvotná časť za mesiac marec 2018 = $300 \text{ Eur} : 31 \text{ dní} = 9,67 \text{ Eur}$ x 28 dní, spolu 270,76 Eur. Dlh spolu predstavuje 4.980,76 Eur. Od uvedenej sumy súd odpočítal platby otca v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia 70 mesiacov x 40 Eur, spolu 680 Eur. Takto dlžná suma predstavuje 4.300,76 Eur. Po zhodných tvrdeniach matky a otca odpočítal aj platby otca za obedy za uvedeného obdobia v celkovej výške 357 Eur. Dlžné výživné takto predstavuje 3943,76 Eur.

51. Dlžné výživné na mal. T. bolo vypočítané nasledovne: obdobie od 9.11.2016 do 28.3.2018 alikvotná časť za mesiac november 2016 = $200 \text{ Eur} : 30 \text{ dní} = 6,66 \text{ Eur}$ x 10 dní = 66,60 Eur, 12/2016 = 200 x 1 mesiac = 200 Eur, 1/2017 do 12/2017 $200 \text{ Eur} \times 12 \text{ mesiacov} = 2.400 \text{ Eur}$, 1/2018 do 2/2018 $200 \text{ Eur} \times 2 \text{ mesiace} = 400 \text{ Eur}$, alikvotná časť za mesiac marec 2018 $200 \text{ Eur} : 31 \text{ dní} = 6,45 \text{ Eur/den}$ x 28 dní = 180,60 Eur, spolu 3247,20 Eur. Od uvedenej sumy súd odpočítal platby otca v zmysle neodkladného opatrenia v sume 680 Eur. Takto predstavuje dlh 2.567,20 Eur. Na základe zhodných tvrdení matky a otca od uvedenej sumy odpočítal sumu 357 Eur ako platby za školskú jedáleň v uvedenom období. Dlžné výživné takto predstavuje 2210,20 Eur.

52. O možnosti splácať dlžné výživné v splátkach súd rozhodol s prihliadnutím na majetkové zárobkové pomery otca s tým, že otec okrem bežného výživného, ktoré bolo stanovené rozsudkom Okresného súdu Košice I 18P/17/2016 vo výške na mal. B. 300 Eur a na mal. T. 200 Eur. Okrem toho bude splácať aj dlžné výživné za uvedené obdobie po 100 Eur mesačne na jedno maloleté dieťa.

53. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.